

Giải pháp nuôi và ương cá nước ngọt mùa hạn mặn

1. Khả năng chịu mặn của một số loài thủy sản

- Nhóm thủy sản chịu mặn thấp (tối đa 3 - 4‰): Éch, lươn.
- Nhóm cá chịu mặn trung bình (tối đa 5 - 6‰): Trê, rô đồng, tai tượng, tra, sặc rằn, mè, lăng nha, mè vinh, lóc...
- Nhóm cá chịu mặn cao (tối đa 10‰): Điêu hồng, rô phi, tôm càng xanh, bống tượng, chép, trắm cỏ...

Đây là ngưỡng chịu mặn của một số loài cá khi trưởng thành, tuy nhiên cá bột, cá bố mẹ sẽ nhạy cảm hơn, chịu đựng thấp hơn thậm chí thích hợp ở độ mặn bằng 0‰.

2. Các giải pháp thích ứng

Đo và kiểm tra độ mặn thường xuyên, theo dõi, quản lý môi trường ao nuôi chặt chẽ, đặc biệt là quản lý thức ăn, trong khẩu phần ăn cần bổ sung thêm các Vitamin C, khoáng chất, men tiêu hóa... để tăng cường sức đề kháng.

a) Đối với nuôi ao thương phẩm

Đối với các ao nuôi thủy sản chưa thả giống:

- Thường xuyên kiểm tra độ mặn của nước trên sông hoặc kênh rạch tự nhiên, có kế hoạch chủ động lấy nước khi độ mặn thích hợp vào ao nuôi khi cần thiết.

- Cần có kế hoạch chủ động lấy nước ngọt vào ao chứa, ao lắng để dự trữ trước khi có xâm nhập mặn xảy ra, đảm bảo kế hoạch sản xuất; đồng thời xây dựng kế hoạch thả giống phù hợp, chỉ thả giống ao nuôi thương phẩm, khi nguồn nước có độ mặn thấp hơn 3‰ (theo khuyến cáo của Chi cục Thủy sản).

Đối với các ao nuôi thủy sản đã thả giống

- Đối với các ao nuôi thủy sản chưa đạt cỡ thương phẩm cần thường xuyên kiểm tra độ mặn trên sông để có kế hoạch thay nước phù hợp, cần thiết sử dụng máy bơm để cấp nước vào ao nuôi khi vào thời điểm nguồn nước có độ mặn thấp (thấp hơn 3‰); đồng thời kết hợp quản lý các yếu tố môi trường ao nuôi chặt chẽ, tăng cường bổ sung dinh dưỡng (các loại vitamin, men tiêu hóa, khoáng chất...) cho thủy sản nuôi để tăng sức đề kháng.

- Chú ý khi độ mặn tăng cao từ 5‰ trở lên, nên giảm khẩu phần ăn cho thủy sản nuôi; tăng cường sử dụng chế phẩm vi sinh nhằm cải thiện chất lượng nước, đáy ao nuôi, hạn chế sử dụng thuốc, hóa chất nhằm tránh việc thay nước thường xuyên.

- Khi độ mặn của nước trên sông tăng cao từ 7‰ trở lên và kéo dài từ 7 ngày trở lên thì có kế hoạch di dời thủy sản nuôi đến hệ thống ao nuôi khác có độ

mặn phù hợp, nhằm giảm thiệt hại có thể xảy ra; trừ những loại cá chịu được độ mặn cao hơn 7‰.

b) Đối với nuôi bè

Đối với các lồng bè nuôi thủy sản chưa thả giống: Thường xuyên kiểm tra độ mặn nước trên sông và có kế hoạch thả giống phù hợp, chỉ thả giống nuôi khi nguồn nước có độ mặn thấp hơn 3‰.

Đối với các lồng bè nuôi thủy sản đã thả giống:

- Theo dõi chặt chẽ diễn biến môi trường nuôi, nhất là độ mặn, để có kế hoạch chăm sóc quản lý phù hợp cho cá nuôi;

- Khi độ mặn tăng cao (từ 7‰ trở lên) và kéo dài (từ 5 ngày trở lên) tùy theo loài cá nuôi, nên chủ động di dời lồng bè đến vùng nuôi an toàn, hoặc chuyển các đối tượng nuôi vào hệ thống các ao đất, vùng nuôi phù hợp, tránh thiệt hại có thể xảy ra trong thời gian tới;

- Chú ý các đối tượng nuôi đạt cỡ thương phẩm, thì các cơ sở nuôi chủ động thu hoạch ngay (không chờ giá), khi có sự xâm nhập mặn cao, để hạn chế thiệt hại có thể xảy ra.

c) Đối với cá đẻ, ương giống

- Hạn chế không nên tiến hành sản xuất cá giống nước ngọt trong thời điểm mặn xâm nhập nếu không có nguồn nước ngọt dự trữ do chất lượng trứng và tinh trùng thấp, tỷ lệ trứng nở thấp, hiệu quả ương cá giống không cao. Khuyến cáo môi trường nước nuôi cá tai tượng, điêu hồng đẻ, thả cá bột nồng độ mặn dưới 1‰;

- Chủ động lấy nước ngọt vào ao chứa để dự trữ, có kế hoạch sản xuất giống phù hợp.

Để nuôi thủy sản hiệu quả trong điều kiện thời tiết có nhiều biến động, người nuôi cần chú ý đến một số thông tin sau: Do nuôi thủy sản cần một lượng nước lớn trong quá trình phát triển, nên người nuôi cần phải xây dựng kế hoạch, những kịch bản thời vụ nuôi cho phù hợp. Nếu đối tượng ương nuôi không thích nghi độ mặn cần phải cấp nước ngọt vào ao trước khi nước mặn về, xử lý địch hại trước khi thả giống...; nếu không chuẩn bị kịp nguồn nước đã mặn quá mức cho phép, thì ngưng thả giống khi có mưa xuống, lúc đó độ mặn giảm thì thả giống. Nếu nhiễm mặn thường xuyên vào mùa nắng trong vùng nước ngọt thì nên chọn đối tượng nuôi có khả năng chịu mặn phù hợp với môi trường nước nhiễm mặn như tôm càng xanh, bống tượng, cá chình... Ngoài ra, cần trang bị kỹ thuật nuôi các đối tượng mới để tránh rủi ro.

KS Đặng Tấn Bá

<http://thuysanvietnam.com.vn/giai-phap-nuoi-va-uong-ca-nuoc-ngot-mua-han-man-article-23719.tsvn>